

PLAKKER

SENTRUMNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--

EKSAMENNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN**

REKENINGKUNDE V1

GRAAD 12

MEI/JUNIE 2024

SPESIALE ANTWOORDEBOEK

VRAAG	PUNTE	PARAAF	MOD.
1			
2			
3			
4			
TOTAAL			

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1

1.1 VASTE BATES

(i)	Bereken: Kosprys van geboue aan die begin van die jaar		<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; margin: auto;"> <tr><td style="border: none;"> </td></tr> <tr><td style="border: none;">2</td></tr> </table>		2
	2				
BEWERKINGS	ANTWOORD				

(ii)	Bereken: Waardevermindering op voertuie		<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; margin: auto;"> <tr><td style="border: none;"> </td></tr> <tr><td style="border: none;">6</td></tr> </table>		6
	6				
BEWERKINGS	ANTWOORD				

(iii)	Bereken: Drawaarde van toerusting verkoop/vervroom		<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; margin: auto;"> <tr><td style="border: none;"> </td></tr> <tr><td style="border: none;">4</td></tr> </table>		4
	4				
BEWERKINGS	ANTWOORD				

1.2 KORREKTE NETTO WINS NA BELASTING VIR DIE JAAR

Foutiewe netto wins voor belasting	1 150 000	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; margin: auto;"> <tr><td style="border: none;"> </td></tr> <tr><td style="border: none;">13</td></tr> </table>		13
13				
Netto wins voor belasting				
Netto wins ná belasting				

1.3 STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE OP 29 FEBRUARIE 2024

BATES

NIE-BEDRYFSBATES	10 377 480
Vaste bates	9 952 480
Belegging: Vaste deposito	425 000
BEDRYFSBATES	
Kontant en kontantekwivalente	1 956 220
TOTALE BATES	

EKWITEIT EN LASTE

GEWONE AANDEELHOUBERBELANG	
Behoue inkomste	
NIE-BEDRYFSLASTE	
BEDRYFSLASTE	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

30

TOTALE PUNTE

55

VRAAG 2

2.1

2.1.1	
2.1.2	
2.1.3	

3

2.2

BEHOUE-INKOMSTE-NOTA

Saldo aan die begin van die jaar	2 819 000
Gewone aandele-dividende	
Finale dividende	2 338 000
Saldo aan die einde van die jaar	

8

2.3

KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 2024

Kontantgevolge van bedryfsaktiwiteite	
Kontant gegenereer uit bedrywighede	
Rente betaal	(966 000)
Dividende betaal	(5 728 000)
	(i)
Kontantgevolge van beleggingsaktiwiteite	
	(ii)
Opbrengs uit verkoop van vaste bates	232 000
Verandering in beleggings	
Kontantgevolge van finansieringsaktiwiteite	
	(iii)
	(iv)
Verandering in lenings	
Netto verandering in kontant & kontantekwivalente	
Kontant & kontantekwivalente op 1 Maart 2023	1 030 000
	(v)

17

2.4 Bereken die volgende finansiële aanwysers vir die finansiële jaar geëindig 29 Februarie 2024:

Vuurproefverhouding	
BEWERKINGS	ANTWOORD

4

Tussentydse dividend per aandeel (in sent)	
BEWERKINGS	ANTWOORD

4

% opbrengs op gemiddelde aandeelhoudersbelang (OOAB)	
BEWERKINGS	ANTWOORD

4

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 3

3.1 Verduidelik hoe die kliënte op die verandering in die winsopslagpersentasie gereageer het en of dit die maatskappy bevoordeel het of nie.

--

4

3.2 Lewer kommentaar op die bedryfsdoeltreffendheid van die maatskappy oor die afgelope twee jaar. Haal TWEE finansiële aanwysers aan.

--

4

3.3.1 Een van die aandeelhouders kan nie verstaan waarom die skuld-ekwiteit-verhouding in 2024 vermeerder het ten spyte van die toename in die lening nie. Gee hom 'n verduideliking hiervoor.

--

2

3.3.2 Die hoof- finansiële beamppte (HFB) is van mening dat die verhoging in die lening 'n goeie besluit was. Afgesien van die skuld-ekwiteit-verhouding, verskaf TWEE punte om sy opinie te ondersteun, EEN relevante finansiële aanwyser ingesluit.

PUNT 1	
PUNT 2	

4

3.4.1 Lewer kommentaar daarop of die aandeelhouders tevrede behoort te wees met die opbrengs op hulle belegging. Verskaf TWEE punte, EEN relevante finansiële aanwyser ingesluit.

PUNT 1	
PUNT 2	

4

3.4.2 Lewer kommentaar op die verdienste per aandeel (VPA) en verduidelik die impak daarvan op die dividenduitbetalingsbeleid wat die direkteure aangeneem het.

VERDIENSTE PER AANDEEL	
DIVIDEND- UITBETALINGS- BELEID	

4

3.5 Lewer kommentaar op die aandeleprys se prestasie op die aandelebeurs (JSE). Verskaf TWEE punte, met syfers en tendense.

PUNT 1	
PUNT 2	

4

3.6.1 Allan Ashwin besit aandele in Britesun Bpk. Hy is tevrede met sy belegging in hierdie maatskappy se aandele. Verskaf TWEE punte, met syfers of berekeninge, wat sy mening ondersteun.

PUNT 1	
PUNT 2	

4

3.6.2 Die maatskappy beplan om in die volgende finansiële jaar addisionele nuwe aandele, gelykstaande aan 20% van die uitgereikte aandelekapitaal, aan bestaande aandeelhouers uit te reik. Allan het aangedui dat hy nie hierdie aanbod sal aanvaar nie. Verduidelik hoe hierdie besluit sy % aandeelhouing sal beïnvloed. Verskaf 'n berekening of syfers om jou verduideliking te ondersteun.

BEREKENING	
VERDUIDELIKING	

6

3.7 Afgesien van die punte hierbo genoem, noem TWEE verskillende faktore wat aandeelhouers se stemme om hierdie bonusse goed te keur, sal beïnvloed.

PUNT 1	
PUNT 2	

4

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 4

4.1 Die drie direksielede wat by hierdie saak geïmpliseer word, besit elkeen 150 000 aandele. Bereken die verlies wat Loma en elk van die twee direkteure kon vermy deur hulle aandele op 13 April 2023 te verkoop.

BEWERKINGS	ANTWOORD

3

4.2 Verduidelik waarom die teksboodskap so belangrik vir die ondersoekers is.

--

Verduidelik waarom jy dink dat daar na hierdie misdaad as 'binnehandel' verwys word.

--

4

4.3 Verduidelik hoe die vinnige daling in die aandeleprys en die bedrieglike finansiële state moontlik die bestaande aandeelhouders en die werknemers kan beïnvloed.

Huidige aandeelhouders	
Werknemers	

4

4.4 As jy 'n aandeelhouer in Gadram Bpk. was, watter ander vrae sou jy by die AJV gevra het? Verduidelik TWEE punte.

PUNT 1	
PUNT 2	

4

TOTALE PUNTE
15

TOTAAL: 150

TOTAL: 150

TOTAL MARKS
15

4	POINT 2	
	POINT 1	
4.4 If you were a shareholder in Gadram Ltd, what other questions would you raise at the AGM? Explain TWO points.		

QUESTION 4

3

<p>4.1 The three board members implicated in this case each own 150 000 shares. Calculate the loss that Loma and the two directors each were able to avoid by selling their shares on 13 April 2023.</p>	
WORKINGS	ANSWER

4

<p>4.2 Explain why the text message is so important to the investigators.</p>	
<p>Explain why you think this crime is referred to as 'insider trading'.</p>	

4

<p>4.3 Explain how the rapid decline in the share price and the fraudulent financial statements are likely to affect the existing shareholders and its workers.</p>	
Existing shareholders	Workers

Allan Ashwin owns shares in Britesun Ltd. He is pleased with his investment in the shares of this company. Provide TWO points, with figures or calculations, to support his opinion.	
POINT 1	
POINT 2	

	4
--	---

3.6.1

The company plans to issue additional new shares equal to 20% of the issued share capital, in the next financial year to existing shareholders. Allan has indicated that he will not take up this offer. Explain how this decision will affect his % shareholding. Provide a calculation or figures to support your explanation.	
CALCULATION	
EXPLANATION	

	6
--	---

3.6.2

Apart from the points provided above, state TWO different factors that will influence shareholders to vote in favour of approving such bonuses.	
POINT 1	
POINT 2	

	4
--	---

3.7

TOTAL MARKS	
	40

3.4.1

Comment on whether the shareholders should be satisfied with the return on their investment. Provide TWO points, including ONE relevant financial indicator.	
POINT 1	
POINT 2	

4	
---	--

3.4.2

Comment on the earnings per share (EPS) and explain its impact on the dividend pay-out policy adopted by directors.	
EARNINGS PER SHARE	
DIVIDEND PAY-OUT POLICY	

4	
---	--

3.5

Comment on the performance of the share price on the stock exchange (JSE). Provide TWO points, with figures and trends.	
POINT 1	
POINT 2	

4	
---	--

QUESTION 3

3.1

Explain how the customers reacted to the change in the mark-up percentage and whether this benefited the company or not.

4

3.2

Comment on the operating efficiency of the company over the past two years. Quote TWO financial indicators.

4

3.3.1

One of the shareholders cannot understand why the debt-equity ratio increased in 2024 despite the increase in the loan. Provide an explanation for him.

2

3.3.2

The chief financial officer (CFO) is of the opinion that the increase in loan was a good decision. Apart from the debt-equity ratio, provide TWO points to support his opinion, including ONE relevant financial indicator.

POINT 1	POINT 2
---------	---------

4

2.4 Calculate the following financial indicators for the financial year ended 29 February 2024:

Acid-test ratio	
WORKINGS	ANSWER

4

Interim dividend per share (in cents)	
WORKINGS	ANSWER

4

% return on average shareholder's equity (ROSHE)	
WORKINGS	ANSWER

4

TOTAL MARKS
40

QUESTION 2

2.1

2.1.1	
2.1.2	
2.1.3	

2.2

RETAINED INCOME NOTE

Balance at the beginning of the year	2 819 000
Ordinary share dividends	
Final dividends	2 338 000
Balance at the end of the year	

2.3

CASH FLOW STATEMENT FOR THE YEAR ENDED 29 FEBRUARY 2024

Cash effects of operating activities	
Cash generated from operations	
Interest paid	(966 000)
Dividends paid	(5 728 000)
(i)	
Cash effects of investing activities	
Cash effects of investing activities	
(ii)	
Proceeds of sale of fixed assets	232 000
Change in investments	
Cash effects of financing activities	
(iii)	
(iv)	
Change in loans	
Net change in cash & cash equivalents	
Cash & cash equivalents on 1 March 2023	1 030 000
(v)	

17

TOTAL MARKS
55

30

	TOTAL EQUITY AND LIABILITIES
	CURRENT LIABILITIES
	NON-CURRENT LIABILITIES
	Retained income
	ORDINARY SHAREHOLDERS' EQUITY
	EQUITY AND LIABILITIES
	TOTAL ASSETS
1 956 220	Cash and cash equivalents
	CURRENT ASSETS
425 000	Investment: Fixed deposit
9 952 480	Fixed assets
10 377 480	NON-CURRENT ASSETS

ASSETS

1.3 STATEMENT OF FINANCIAL POSITION ON 29 FEBRUARY 2024

This answer book consists of 10 pages.

QUESTION	MARKS	INITIAL	MOD.
1			
2			
3			
4			
TOTAL			

SPECIAL ANSWER BOOK

MAY/JUNE 2024

GRADE 12

ACCOUNTING P1

**SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS /
NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EXAMINATION NUMBER

--	--	--	--	--	--	--	--

CENTRE NUMBER

STICKER